

LEDER

Sæt fattigdom og social udstødelse øverst på EUs dagsorden!

Det er helt officielt, at 16% af europæerne risikerer at blive ved med at være fattige og 10% vil leve i arbejdsløse husstande, ifølge den Samlede Rapport om Social Beskyttelse og Social Indslusning, der blev fremlagt af kommissær Spidla den 20. februar 2007. Det endnu mere chokerende er, at disse tal næsten ikke har ændret sig, og i nogle tilfælde endda forværret siden starten af Lissabon Strategien. Fortsættelsen af så høje, relative fattigdomstal i EU er et tegn på, at den offentlige politik til fordeling af overskuddet af vækst og fremme til et mere lige samfund er slået fejl.

EU må indse at det er slået fejl med hensyn til at udrydde fattigdom og social udstødelse og må sætte dette som dets hovedfokus i den Åbne Koordinerings Metode (OMC) for Social Beskyttelse og Social Indslusning og i den bredere Lissabon Strategi. Effektive strategier til at bekæmpe fattigdom må starte med at undersøge grundene til fattigdom og være grundlagt på fundamentale rettigheder. Skønt det er et vigtigt element at hjælpe folk til et ordentligt job, må det understøttes af forpligtelsen til at sørge for en tilstrækkelig indkomst til alle, og dermed gøre folk i stand til at leve et liv i værdighed med adgang til kvalitetstjenester, uanset deres ansættelsesstatus.

Omfattende fattigdomsstrategier må derfor tages i brug, for at kunne takle ulighed, så vel som alle de hovedprioriteter, der er blevet identificeret i den sociale indslusningsproces. For at opnå dette, må OMC gives "tænder" og dens rolle styrkes i den overordnede Lissabon Strategi.

Fintan Farrell
Direktør for EAPN

FOKUS PÅ FATTIGDOM PÅ EUs DAGSORDEN

INDHOLD

Fattigdom på EUs dagsorden

- Hvad giver de Nationale Strategier (2006-8) til fattige folk? En EAPN vurdering
- Det bedste lader vente på sig!
- Fattigdoms niveauer i Europa 2000 – 2004
- Interview med Jerome Vignon, Direktør i DG Beskæftigelse, ansvarlig for social beskyttelse og indslusningspolitik
- Den Åbne Koordinerings Metode: bliver det et effektivt redskab imod fattigdom?
- Hvordan opfatter de Europæiske organisationer stømlinethed?
- Strømlinet, hvad betyder det?
- Fra ingenting til... noget: Deltagelse af alle aktører i Belgiens NAP/Inkl. 2006-2008
- Det 5. møde med mennesker, der lever i fattigdom, opfordrer til mere indflydelse på EUs Sociale Indslusningsproces
- Lissabon forsømmer at garantere arbejde for immigranter og etniske minoriteter
- Fra Lissabon til Lissabon – tilbage til Lissabon og til Social Indslusning
- "Kombinationsløn" og minimumsløn i Tyskland – tingenes tilstand
- Lovfæstet minimumsløn varierede fra én til elleve i EU i januar 2006

Nyheder fra Bulgarien

- EAPN Bulgarien: en blanding af succeser og fejltagelser
- Bulgarien i tal
- EU integration og fattigdom i Bulgarien.

FATTIGDOM PÅ EUs DAGSORDEN

Hvad giver de Nationale Strategier (2006-8) til fattige folk? En EAPN vurdering¹

I 2006 blev EUs indslusningsstrategi 'strømlinet' på europæiske niveau, idet den sammenførte social indslusning, pensioner, sundhed og langtidspleje, til en enkelt EU strategi kaldt den Åbne Koordineringsmetode (OMC) om Social Beskyttelse og Social Indslusning. Denne strategi samarbejder med Lissabon Strategien, idet den viser hvordan social politik kan være en produktiv faktor (påfyldning -'feeding in'), og Lissabon strategien burde så vise hvordan det medvirker til social sammenhæng (udbytte -'feeding out').

Forberedelsen af de Nationale Rapporter om Strategier for Social Beskyttelse og Social Indslusning, hvor de Nationale Handlingsplaner om Social Indslusning er et vigtigt indlæg, er en central del af denne strategi. Denne artikel opsummerer EAPNs synspunkter på indslusningsdelen i den første runde af de nationale rapporter.

De politiske mål, der er oplyst i de nationale rapporter

De fleste nationale rapporter handler om emner som: Børnefattigdom (*indgreb i en tidlig alder plus børnepasning*), Uddannelse (*skole frafald og livslang indlæring*), Arbejdsløshed (lavt uddannede), igangsættelsesaktiviteter (*bundet til betingelser*) og kvalitetstjenester/ydelse (*tilstrækkelige tjenester/ydelse og bæredygtighed*). Desuden fokuserer mange af nationalrapporterne også på ældrefhængigheden og behovet for at tage spørgsmålet om hjemløse op.

Lighed mellem kønnene bliver taget op i de nationale rapporter, men hovedsagelig som kvinders mulighed for arbejde. Skønt der rapporteres om immigranternes problemer, drejer de fleste sig om optræning i sprog. For Romaerne rapporteres der om nogle flerdimensionale strategier. De etniske

minoriteter er kun sparsomt omtalt i de fleste rapporter.

Der bliver ikke taget konsekvent fat på den *flerdimensionale måde at arbejde med fattigdomspolitik*. For eksempel er familiepolitik ofte fokuseret på familiemedlemmernes opførelse eller pasning, mens der er lagt mindre vægt på statslige familiestøtte foranstaltninger. Boligpolitik taler kun sjældent om behovet for at bygge masser af billige lejligheder.

Endelig siges der meget lidt om *offentlighedens bevidsthed om og forståelse af fattigdom*, som der må tages fat på, hvis regeringer vil have "tilladelse" fra vælgerne til at omfordele midlerne til fordel for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse.

Skønt EAPN netværk generelt mener, at foranstaltningerne i de nationale rapporter ikke er tilstrækkelige til effektivt at bekæmpe fattigdom, fortæller de fleste netværk om gode foranstaltninger, og nogle (*Frankrig, Portugal, Malta, Sverige*) mener, at foranstaltningerne går i den rigtige retning. Nogle netværk mener, at foranstaltningerne er bedre på papiret end i virkeligheden (*Polen, Holland*), mens andre mener, at de rapporterede foranstaltninger er for generaliserede (*Tyskland, Østrig*.)

Foranstaltningerne i de nationale rapporter er ikke tilstrækkelige til effektivt at bekæmpe fattigdom

Hvad er de politiske prioriteter i de nationale rapporter?

Kommissionen påpeger, i sit udkast til den Samlede Rapport 2007², to hovedprioriteter fra de nationale rapporter, børnefattigdom og aktiv indslusning. Udkastet til den Samlede Rapport nævner også andre prioriteter, og der er håb om at tidligere prioriteter, der blev indført i marts 2005 EPSCO rådet³ ikke er blevet glemt.

Eftersom børn har større sandsynlighed for at leve i fattigdom end voksne, er EAPN enige i, at det er væsentligt at tage fat på

¹ Denne artikel er lavet på grundlag af en artikel trykt i nyhedsbrev (nr 4) af OASI projektet (www.oasi-eu.org) skrevet af Katherine Duffy, forkvinde, EAPNs Udredningsgruppe om Social Indslusning.

² Den endelige udgave af den Samlede Rapport skal man blive enige om på EPSCO rådet i februar 2007
³http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lisa/84176.pdf

børnefattigdomsproblemet. De nationale netværk er imidlertid bekymrede for hvad der ligger bag ved en mulig indsnævring af fokussen fra fattigdom til børnefattigdom. Kommentarerne fra netværkerne går blandt andet på: *‘Man finder ikke mange rige børn i fattige familier’; Børns opførsel er ikke grunden til fattigdom’*

EAPN netværkerne frygter, at fokus på børnefattigdom er et signal om at regeringerne ønsker at lægge kursen om fra støtte til almengyldige strategier for social beskyttelse – deriblandt for enlige unge – til strategier, der lægger ansvaret på de individuelle familier.

EAPN netværkerne forstår stadig ikke forskellen mellem brugen af udtrykket *‘aktiv Indslusning’* og beskæftigelses *‘aktivering’*. Derfor er mange af netværkerne frustrerede over hvad de ser som stadigt voksende foranstaltninger for tvangsaktivering, som ikke nødvendigvis forbedrer fattige folks situation. Som et af netværkerne siger: *‘hvad er der sket med SOCIAL indslusning?’* Desuden mener mange netværk, at der kun er få virkningsfulde foranstaltninger for dem, der ikke kan få jobs på det åbne marked og mange af netværkerne vil også gerne se flere foranstaltninger til at fremme jobs i den sociale økonomi. Med undtagelse af den finske national rapport er der meget få overvejelser om de aktuelle arbejdsmarkeder har kapacitet til at opsuge alle, der gerne vil arbejde.

Kommissionens mere holistiske forståelse af aktiv indslusning, som den fremstår i deres seneste meddelelse⁴, hvor man ser *‘aktiv indslusning’* som mere end blot ansættelse, idet den kombinerer en balance mellem en tilstrækkelig indkomst, adgang til kvalitets tjenester og ansættelses aktivering, er ikke afspejlet i størstedelen af de nationale rapporter.

EAPNs nationale netværk ønsker overvejende at se mere politisk energi brugt på at bekæmpe fattigdom og udstødelse, og en anerkendelse af at sociale politiske redskaber ikke er nok til at tage fat på fattigdom, og at andre politikker, især økonomiske politikker, også må spille deres del.

⁴ EU handling for at fremme aktiv indslusning af folk, der er længst væk fra arbejdsmarkedet. EU Kommissionen, februar 2006

Deltagelse af fattige folk er begrænset

Styringen af strategien

Alle medlemsstater hævder at have nogle eller alle af de følgende institutionelle mekanismer til at forberede den nationale rapport, især til kapitlet om indslusning: koordinations enheder, interaktive-afdelings komiteer, nationale mødemekanismer også for alle der har interesser i projektet (donor såvel som modtager). Nogle stater har desuden regionale mekanismer (Ungarn, Letland). Men, mekanismer til overvågning og opfølgning er næsten ikke nævnt.

EAPN mener at følgende områder er underudviklet i styrelsesprocessen:

- Medvirken af de nationale parlamenter - og Europa Parlamentet.
- Medvirken på de regionale og lokale niveauer
- Indflydelse af de nationale rapporter på Lissabon strategien.
- Målet om *‘mobilisering af aktørerne’* er i praksis begrænset til indslusningsdimensionen.
- Medvirken af fattige folk er begrænset

EAPNs nationale netværk mener at de positive sider i styringen er:

- Muligheden for at sammenligne medlemsstaternes strategier og politikker.
- En vedvarende opfølgning på de tematiske arbejdsmetoder har medført indlæring for regeringer og andre aktører tværnationalt.
- En mere struktureret adgang for NGOer og andre til de politiske planlæggere.
- EAPNs sociale og europæiske ekspertise er blevet mere nationalt anerkendt

Det er imidlertid helt klart, at der er stor variation blandt medlemsstaterne af, i hvor høj grad de alvorligt investerer i en virkelig åben koordineringsmetode. Idet en *“nævn og skam dig”* måde anses for ubrugelig, må den fremtidige Samlede Rapport mere tydeligt fremlægge hvor meget medlemsstaterne har prøvet på at få inddraget alle de relevante aktører i processen.

Konklusioner

Virkeligheden, som den ses af EAPNs medlemmer 6 år efter indførelsen af Lissabon Strategien, er at niveauet af fattigdom og

ulighed er steget i de fleste lande, tilgang grundlagt på rettigheder er under pres og tiltroen til vore politiske institutioners formåen til at beskytte den sociale sammenhæng er dalende. Det er vanskeligt at skaffe hårde statistiske beviser til at bakke op om dette synspunkt, men de beviser der findes i form af EUROSTAT, nationale statistikker, antallet af arbejdende fattige osv. ser ud til at bekræfte disse synspunkter.

EAPN medlemmerne mener imidlertid ikke, at dette faktum er en grund til at opgive de eksisterende processer, men derimod er det tid til at sætte gearet en tand op i kampen mod fattigdom. Kun da vil ordene i konklusionen til Forårsmødet i 2006 om at "Lissabon Strategien er til for den sociale sammenhæng" have en virkelig mening.

EAPN ønsker at se Forårsmødet i 2007 endnu engang lægge vægt på den europæiske vilje til en afgørende indflydelse på fattigdommen ved år 2010.

Sian Jones
EAPN medarbejder for politiske anliggender

Kilde: EC

Det bedste lader vente på sig!

Lissabon Strategien blev grundlagt på tre søjler: konkurrenceevne, flere og bedre jobs og social indslusning. Senere skiftede strategien fokus til jobs og vækst, der medførte et dominerende snævert økonomisk synspunkt.

Hoveddokumenterne der viser hovedstadiene i den reviderede strategi er:

- De "Nationale Rapporter for Strategier om Social Beskyttelse og Social Indslusning". På europæisk niveau den årlige "Fælles Rapport om Social Beskyttelse og Social Indslusning". Disse strategier skal bidrage til jobs og vækst dagsordenen ("feeding in"/påfyldning).
- De "Nationale Reform Programmer" der er baseret på integrerede retningslinjer for makro og mikro økonomi og beskæftigelse, og på det europæiske niveau den "Årlige Fremskridts Rapport". Konklusionerne fra Forårsmødet er grundlagte på denne rapport og bør vise hvordan den

overordnede strategi bidrager til social sammenhæng ("feeding out"/udbytte).

I virkeligheden har der op til nu været en stærk fokus på påfyldningen "feeding in" med få anstrengelser for at opnå et tilsvarende udbytte "feeding out". Resultatet er, at 6 år efter påviser EAPN medlemmer voksende fattigdomsniveauer, svækkelse af en rettighedsbaseret måde at gribe tingene an på og mindre og mindre tiltro til de politiske institutioners evne til at beskytte den sociale sammenhæng. Et EU, der ønsker at være tæt på sine borgere må leve op til denne virkelighed og derfor kan vi kun håbe på, at det bedste stadig kommer!

Fintan Farrell, EAPN Direktør

Fattigdoms procenter i Europa 2000 – 2004

	2000	2004
Østrig	12	12
Belgien	13	15
Bulgarien	14	15
Cypern	:	16
Den Tjekkiske Republik	:	10
Danmark	:	12
Estland	18	18
Tyskland	10	13
Irland	20	20
Finland	11	12
Frankrig	16	13
Grækenland	20	20
Ungarn	11	13
Italien	18	19
Letland	16	19
Litauen	17	21
Luxembourg (Storhertugdømmet)	12	13
Malta	15	15
Holland	11	11
Polen	16	21
Portugal	21	20
Rumænien	17	18
Slovenien	11	12
Slovakiet	:	13
Spanien	18	20
Sverige	:	9

U K	19	19
EU 25	16	16

Kilde: SILC- EU statistikker over indkomster og levevilkår (2005) – Indkomst år 2004 (indkomst år 2005 for Irland og U K); med undtagelse af Bulgarien og Rumænien – er beregningerne baseret på Oversigten over det Nationale Husholdningsbudget.

Hvor står fattigdomsrelaterede spørgsmål på EUs dagsorden? Interview med Jerome Vignon, Direktør i DG Beskæftigelse, ansvarlig for social beskyttelse og indslusning politik

EAPN: EAPN er bekymret over det faktum, at forpligtigelsen til at lave en afgørende indflydelse på udryddelsen af fattigdom, ser ud til så godt som at være forsvundet fra Lissabon processen?

Jerome Vignon: Well, jeg er også bekymret over at jeres opfattelse er så negativ, selvom jeg godt kan forstå hvorfor I har det indtryk. Men, tværtimod, jeg tror at vi nu er ved at gå ind i en fase med mange muligheder. Det ser ud som om tendensen er ved at ændre sig. Jeg er sikker på at der vil komme en eller anden betydningsfuld styrkelse af den sociale søjle ved de næste Europæiske Rådsmøder. Kommissionen – ikke mindst på grund af dets Sociale "lageropgørelses" redegørelse – er meget ivrig efter at lytte til synspunkter om hvordan man kan sikre adgang og muligheder for alle. Vi bliver nødt til at samarbejde med civilsamfundet og med de sociale partnere for at sikre den sociale indslusning og sociale beskyttelse en plads i den næste Lissabon cyklus 2008-2011, ikke kun som en produktiv faktor men også som en forpligtigelse *per se*.

Hvordan vil De gøre det?

Lissabon strategiens leveringsmekanismer på det nationale niveau har brug for at fremme

socialministeriernes aktive medvirken for at sikre et mere socialt perspektiv. EAPN netværkerne er i en meget stærk position til at arbejde med disse problemer. Kommissionen og civil samfundet har selvfølgelig ikke de samme roller. NGO'er som EAPN må komme med klare budskaber i forhold til jeres kontakter med fattige mennesker og med organisationer der arbejder tæt på virkeligheden. Ingen andre kan gøre det. Jeg mener, at det er vigtigt at hele den Sociale Indslusning og Sociale Beskyttelse OMC ikke bliver inkluderet i Lissabon processen, fordi det ville kunne indskrænke rækkevidden i den. Vi må især insistere på udbytte "feeding out" dimensionen, hvor jobs og vækst strategierne må vise hvordan de støtter prioriteterne i social beskyttelse og social indslusning. Dette års tyske og portugisiske formandskab har udtrykt stærke og positive synspunkter om dette spørgsmål. Rundbordet i Portugal i år, kan blive et meget vigtigt moment, især da det falder sammen med Portugals 10-års jubilæum for dets minimum indkomst ordning

Hvordan vurderer De de aktuelle udviklinger i debatten om fleksikkerhed?

Det er klart at der er mange forskellige meninger i medlemsstaterne om hvor meget mere fleksible arbejdslovene skal være. Hovedspørgsmålet vil dreje sig om at forbedre den overordnede kvalitet i tidsbestemte kontrakter og deltids jobs. For øjeblikket foregår der en debat imellem dem, der skubber på for højere kvalitet i ansættelser, et tilstrækkeligt højt niveau af arbejdsløshedsunderstøttelse og social beskyttelse og dem, der er bange for at skabe større skattebyrder. Jeg er ikke kritisk i forhold til denne debat. Jeg tror, hvis fleksikkerhed sikrer en tilstrækkelig indkomst og passende støtte og vejledning som del af et positivt aktiveringsprogram, kan det være et brugbart koncept. Jeg vil også understrege, at Kommissionens koncept om aktiv indslusning, der argumenterer for en kombineret indsats af aktivering, en tilstrækkelig indkomst til et liv i værdighed og adgang til kvalitets socialforsorg, supplerer visionen om fleksikkerhed, da den også indregner situationen for dem, hvor arbejde ikke er en løsning i forhold til udstødelse.

Hvad er Deres opfattelse af EAPNs indflydelse på EUs socialpolitik?

EAPN er en vigtig partner, især i den Åbne Koordineringsmetode om Social Indslusning, som en del af den strømlinede proces. Men, medlemmerne har ikke samme styrke i de forskellige medlemslande især med hensyn til den måde de tænker på EU. Det er meget vigtigt at EAPNs nationale netværk ikke glemmer EU dimensionen. Møderne med folk, der lever i fattigdom, som er organiserede sammen med EAPN har en stærk politisk værdi. Ministre, der har deltaget i disse møder er blevet meget påvirkede, og det påvirker den måde de engagerer sig i rådsmøderne og i planlægningen og i opfølgningen af disse møder. EAPN har især været en vigtig del i at sikre sammenhængen i det politiske engagement for udryddelsen af fattigdom og social udstødelse. Set i perspektivet af den europæiske integrationsproces, som rækker ud over de politiske humørsvingninger, er den af afgørende betydning

Hvad med EUs år 2010 imod fattigdom?

Kommissionen er begyndt på at forberede år 2010, og vil snart begynde på en spørgerunde, for at finde ud af hvad alle, der har interesser i det, ønsker der skal komme ud af det år. Vores forslag skal så være antaget før den næste rundbordssamtale om fattigdom og social udstødelse i oktober. Vores idé på nuværende tidspunkt, for at sikre ejerskabet på det nationale plan er, at beslutningerne om hvilke begivenheder overlades til medlemsstaterne og deres partnere, men med en stor rolle for EU til at sammenføre disse initiativer. Vi ville gerne se året som en mulighed for at skabe bevidsthed, men også for at grundfæste et stærkere engagement i kampen mod fattigdom. Vi har brug for at arbejde tæt sammen med det Europæiske Anti - Fattigdoms Netværk for at få en stærk national fokus på året. Kun en stærk deltagelse af civilsamfundet vil medføre at året imod fattigdom bliver en succes.

Interview: A. Gueudet

Den Åbne Koordineringsmetode: bliver det et effektivt redskab imod fattigdom?

For at styrke den Åbne Koordineringsmetode (OMC) som et effektivt redskab imod fattigdom, kræver EAPN følgende specifikke ændringer:

- En evaluering af den effektive indflydelse af strømlinethed på fattigdomsspørgsmålet;
- En tværfaglig arbejdsgruppe om fattigdom i Kommissionen, som NGOerne kan deltage i;
- En højere status for Fællesrapporten om Social Beskyttelse og Social Indslusning, og medvirken af alle med interesser i emnet i forberedelserne af den;
- Fokus på alle, og ikke kun på de to hovedprioriteter der er vedtaget i Fællesrapporten;
- Gennemførelse af fattigdoms- og sociale indslusningsproblemer i sundheds- og pensionsdelene i den strømlinede proces;
- En styrkelse af engagementet i de nationale parlamenter og sub-nationale regeringsniveauer;
- En effektiv kontrol af gennemførelsen af de Nationale Handlingsplaner om Social Indslusning;
- Igangsættelse af "planlægning af arv" for de Nationale Handlingsplaner for at sikre, at der vil være et output og indvirkning på EU 2010 året mod Fattigdom.

Hvordan opfatter de europæiske organisationer strømlinethed?

AGE (den Europæiske Platform for Ældre Mennesker) og FEANTSA (den Europæiske Føderation af Nationale Organisationer der Arbejder med Hjemløse), siger deres mening om de strømlinede 2006-2008 Nationale Rapporter om Social Beskyttelse og Social Indslusning.

AGE: "Der er brug for mere konkrete forslag"

I de sidste nationale rapporter, har AGE fundet nogle hovedproblemer både med hensyn til rapporteringsmekanismen og det politiske indhold.

Strømlinede rapporteringsmekanismer

Selvom rapporterne er mindre beskrivende og har en mere strategisk måde at gribe tingene an på end tidligere, beklager AGE at mange rapporter stadig kun er forenkede opdateringer af de eksisterende programmer og politikker i stedet for virkelige planer om hvordan man tager fat på de kendte problemer.

Det strømlinede rammearbejde afspejles ofte ikke i rapporteringsprocessen og forbindelsen mellem social indslusning, social beskyttelse, og sundhed og lang-tids pasnings processer mangler. Det ser ud som om der mangler en ydre og indre koordinering mellem de forskellige ministerier, der er med til at skrive rapporten.

Det politiske indhold

Skønt EU undersøgelser afslører at ældre mennesker er i større risiko for fattigdom og social udstødelse end resten af befolkningen, er der kun få af nationalrapporterne der identificerer dem som en målgruppe.

I sidste års nationale rapporter, fik en del problemer alt for lidt opmærksomhed:

- Risikoen for fattigdom forbundet med at flytte fra statspension til 2. og 3. søjle projekter
- Familieplejere
- Pensionisters fattigdom, især ældre kvinders og ældre indvandreres
- Pristalsregulering af pensioner
- brugen af behovsundersøgelser
- let tilgængelig sundheds- og langtidspjele for de svageste.

Skønt der er visse fremskridt i måden problemer relateret til de ældre er præsenteret og behandlet i de sidste rapporter, kræver AGE mere konkrete forslag og en klar tidstabel for gennemførelsen. Alt dette er vigtigt for at sikre at den strømlinede rapportering ikke kun bliver en bureaukratisk øvelse.

Maciej Kucharczyk

AGE Medarbejder for politiske anliggender

www.age-platform.org/

F EANTSA: "At takle hjemløshed er kommet op som en hovedprioritet"

FEANTSA har set at problemet med hjemløshed og øget adgang til en ordentlig bolig er blevet hovedprioriteter i EUs sociale indslusning strategi. De nylige nationale rapporter fra de 27 EU lande bekræfter denne tendens og viser følgende:

- Hjemløshed og adgang til en ordentlig bolig er stadig hovedprioriteter for EU medlemsstaterne;
- Behovet for **at handle hurtigt** for at skabe adgang til ordentlige og betalelige boliger, og behovet for at undgå forskellige former for hjemløshed og udelukkelse fra en bolig øges i Europa;
- Det **store potentiale** for at lære fra politikker om takling af hjemløshed og udelukkelse fra bolig, idet mange EU lande er ved at udvikle eller revidere deres politik på dette område;
- **Boliger er kommet op som en vigtig søjle** i EUs sociale indslusnings og sociale beskyttelses strategi, nemlig som et nødvendigt element i social velfærd i mange lande;
- Nogle af strategierne om hjemløshed, der blev præsenteret i de sidste National Rapporter 2006-2008 styrkede også **sundheds** - og **beskæftigelses** dimensionen.

FEANTSAs anbefalinger for at fremme den sociale Indslusningsproces er:

- Det er vigtigt at skabe klare og gensidige indlæringsprocesser omkring de samfunds problemer, der dækkes af denne strategi, hvis EU skal få en ægte indflydelse på at formindske fattigdom.
- FEANTSA foreslår, at de kan hjælpe til med transnationale udvekslinger mellem forskellige aktører indenfor dette område ved at bruge deres ekspertise og kontakter til at støtte samarbejdet mellem forskellige regeringsniveauer og partnere, der alle er indblandet i kampen mod hjemløshed. FEANTSA opfordrer andre tematiske netværk til at gøre det samme.

Liz Gosme

FEANTSA Medarbejder for politiske anliggender

Se hele FEANTSA evalueringen på <http://feantsa.horus.be/code/EN/pg.asp?Page=663>

FEANTSA

STRØMLINET, HVAD BETYDER DET?

I marts 2006 vedtog Europarådet et nyt rammearbejde for den sociale beskyttelse og sociale indslusnings proces, idet de sammenbragte under fælles målsætninger den nuværende Åbne Koordineringsmetode (Open Methods of Coordination (OMC)) på områderne social **indslusning** og **pensioner** og samarbejdsprocessen på områderne **sundhed** og **langtidspleje**.

De overordnede mål for den strømlinede OMC for social beskyttelse og social indslusning er at fremme:

- social sammenhørighed, ligestilling mellem mænd og kvinder og lige muligheder for alle ved hjælp af tilstrækkelige, tilgængelige, finansielt bæredygtige, fleksible og effektive sociale beskyttelsessystemer og sociale indslusnings politikker;
- Effektiv og gensidig interaktion mellem Lissabon målene om større økonomisk vækst, flere og bedre jobs og større social samhørighed, og med EUs Bæredygtige Udviklingsstrategi;
- God regeringsstyrelse, gennemsækelighed og medvirken af alle, der har interesser i sagen i udformningen, udførelse og overvågning af politikken.

Hvorfor gøre strømlinet? Kommissionen foreslog at "strømline" arbejdet med indslusning og pensioner, sammen med det planlagte arbejde om sundhed og langtids-pleje, for at

udgøre en integreret proces, allerede i maj 2003. Målet består af to dele: at skabe et stærkere, mere synligt OMC med større fokus på den politiske gennemførelse, som skal samarbejde med den reviderede Lissabon Strategi, samtidig med at simplificere rapportering og udvide mulighederne for politiske udvekslinger.

I 2006, afleverede EU medlemsstaterne deres første strømlinede **Nationale strategi Rapporter om Social Beskyttelse og Social Indslusning**.

For mere information om at gøre strømlinet og lignende papirer:

http://ec.europa.eu/employment_social/social_indslusning/objectives_en.htm

Fra ingenting til ... noget. Medvirken af alle aktørerne i Belgiens NHP/Inkl. 2006-2008

Civil samfundets input til at udvikle Belgiens sociale beskyttelses og indslusnings NHP bliver ofte anset som et eksempel på aktiv medvirken. Men EAPN Belgien har brugt 6 år på at komme så langt.

EN temmelig kaotisk start

EAPN Belgien følte sig forrådt på grund af måden, man valgte at udvikle den første belgiske Nationale Handlingsplan om social indslusning (NHP/Indslusning) i 2001. Selvom det 4. mål i den sociale indslusnings strategi, som man var blevet enige om i Nice i 2000, opfordrede til "mobiliseringen af alle relevante aktører", var civilsamfundet overhovedet ikke indblandet i processen. Den belgiske regering indrømmede det oven i købet i indledningen til den første NHP, og lovede at forbedre det næste gang.

Den anden NHP/Indslusning (2003) bragte flere skuffelser med sig for EAPN Belgien. Til trods for visse forbedringer med en arbejdsgruppe om foranstaltninger, der skulle følge op på de ca. 300 foranstaltninger inkluderet i de NHP, var der dødsens tavshed fra civilsamfundet. EAPN Belgien var den eneste NGO, der arbejdede sammen med den belgiske stats 6 regeringer, i udviklingen af den anden nationale handlingsplan.

En langsom opvågning...

For at bedømme de to første NHP, arrangerede den belgiske føderale regering en konference med alle de aktører man havde forestillet sig i det 4. Nice mål. Det viste sig at de fleste ikke kendte noget til hverken eksistensen af eller indholdet i de NHP, men var meget ivrige efter at være med til at udvikle dem. EAPN Belgien benyttede lejligheden til at søsætte en ny fremgangsmåde for arbejdsgruppen om foranstaltninger, og en bedre måde til at udvikle den næste NHP om Social Indslusning, nu kaldet NHP eller Rapport om Social Beskyttelse og Social Indslusning. Det Sociale Indslusningsbureau antog forslagene, der så blev godkendt af Konferencen for flere afdelinger (interdepartmental) om Social Indslusning.

Allerede i november 2005, påbegyndte vi det grundlæggende arbejde på de NHP Social Beskyttelse og Social Indslusning, som skulle afleveres til den Europæiske Kommission i september 2006. Et første møde i den nye stil for arbejdsgruppen om foranstaltninger fandt sted med embedsmænd fra de 6 regeringer og alle de aktører, der var interesserede i at være med til at bestemme prioriteterne i de nye NHP. Ved afslutningen tidligt i juli 2006, sammenskrev vi den væsentligste del af den tekst, der skulle afleveres til den Interdepartementale Konference til endelige vedtagelse.

Den belgiske regering har stadig ikke gjort noget angående det grundlæggende krav om fuldt ud at integrere fattige folk i forløbet

Hvad er fremtidens udfordringer?

Arbejdsgruppen omkring foranstaltninger mødes stadig regelmæssigt. Selv om det ikke er ofte nok for os, giver disse møder os muligheden for at holde øje med NHP, og holder vores arbejde fast på en fremtidig kurs.

Det nuværende system er allerede en stor forbedring i forhold til den første NHP Social Indslusnings periode, og det glæder os, at det andre steder i Europa anses som et eksempel på god praksis.

Og alligevel, den belgiske regering har stadig ikke gjort noget ved de grundlæggende krav om at fattige mennesker skal være med i både forberedelserne, opfølgning og evalueringsprocessen. Hvad er disse krav? At kunne arbejde med deres egen fart, men også på at formulere deres behov for støtte til at gøre dem i stand til at blive fulde aktører på deres eget grundlag. EAPN Belgien har gentagne gange henvendt sig til Ministeren for Social Indslusning, som har til opgave at koordinere den social indslusnings strategi, og for at give de frivillige organisationer muligheder for at være ordentlige forberedte til processen. Vi har foreslået konkrete planer, men indtil nu har han ignoreret dem.

Ludo Horemans
EAPN Belgium

Det 5. møde med mennesker, der lever i fattigdom, kræver mere medvirken i EUs Sociale Indslusningsproces

“Vi har noget vi kan give dem (politikere). De har behov for os for at komme i berøring (med virkeligheden). Sammen med os kan de lave bedre love”. Sverige

I forbindelse med det 5. møde med mennesker, der lever i fattigdom, som fandt sted den 12.-13. maj 2006 i Bruxelles, bad deltagerne indtrængende beslutningstagerne om at de, på alle niveauer, ville udvide og fordybe deltagelsen af mennesker, der lever i fattigdom, og de NGOer, der repræsenterer dem i forberedelsen – og overvågningen af de Nationale Handlingsplaner for Social Beskyttelse og Social Indslusning.

“Det må videre end til blot offentlige møder til reel medvirken i udarbejdelse og forhandlinger”, sagde de. “I NHP må der lægges stor vægt på at investere i at bemyndige folk til selv at tage ansvaret for deres liv.”

Nogle positive eksempler på NGOer, der var med til at skrive NHP/Indslusning i forskellige lande som Polen, UK og Belgien blev fremhævet. Det blev foreslået at der, for at forbedre den effektive deltagelse i fremtiden, skulle organiseres træning om deltagelsesteknik for de embedsmænd, der var ansvarlige for NHP.

Se:

Rapport fra det 5. møde med mennesker, der lever i fattigdom:

http://www.eapn.org/code/en/publ_detail.asp?pk_id_content=2140

Rapport fra det 2. møde med mennesker, der lever i fattigdom (med fokus på deltagelse):

http://www.eapn.org/code/en/publ_detail.asp?pk_id_content=684

Familie billede: 5. europæiske møde med mennesker, der lever i fattigdom

Lissabon forsømmer at sikre arbejdsmuligheder for immigranter og etniske minoriteter

Immigranter og etniske minoriteter står stadig overfor omfattende diskrimination på EUs arbejdsmarkeder.

Samtidig med at den sociale søjle af Lissabon Strategien for Vækst og Jobs har til hensigt at kæmpe imod social udstødelse, har medlemsstaterne været meget langsomme til at virkeliggøre de nødvendige foranstaltninger til at kæmpe imod diskrimination i ansættelser. Ifølge udredningen fra de Nationale Reform Programmer (NRP), anser det Europæiske Netværk imod Racisme (ENAR) at disse initiativer ikke er tilstrækkelige til at tage sig af den diskrimination, som immigranter og minoriteter står overfor. Mange af de beskæftigelsesbarrierer som disse grupper står overfor skyldes for en stor del multi-sektor diskriminationsmønstre. Bestræbelser på at fremme 'vækst og beskæftigelse i Europa indenfor rammen af social samhørighed og bæredygtighed', må tage hensyn til disse komplekse mønstre, hvis

de effektivt skal fremme deltagelse gennem lige muligheder på arbejdsmarkedet.

NRPerne fra medlemsstaterne var gennemgående svage med hensyn til at tage fat på den diskrimination, som disse grupper står overfor. Især med hensyn til minoritetsgrupperne, var mange af rapporterne totalt blottede for omtale, nemlig i dem fra Østrig, Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Letland og Malta. Blandt de rapporter, der nævnte specifik diskrimination med hensyn til begge grupper, var der meget få, der gjorde det på en måde der overvejede den politiske gennemførelse (mainstreaming), som er nødvendig for effektivt at gribe fat i disse problemer. De to rapporter der kom nærmest til at opnå dette var UKs og Danmarks, skønt Danmarks rapport kun handlede om immigranter.

Barrierer for beskæftigelse, som immigranter og etniske minoriteter står overfor, skyldes for en stor del multi-sektor mønstre af diskrimination

Civilsamfundsgrupper, der arbejder på gadeniveau rapporterer om alvorlige følger. I Portugal, for eksempel, lever mange Roma samfundsgrupper af gadehandel og i chokerende sociale udstødsituationer. Integrationstiltag har ikke sikret betingelser nødvendige for arbejdsdeltagelse i denne gruppe. Politikernes manglende bevidsthed angående Roma fællesskabet resulterer i ufleksible foranstaltninger, der ikke griber fat i integrationsbehovene. Arbejdsgivernes diskriminerende fremgangsmåder forværrer problemet. Den portugisiske NRP nævner ikke Roma folket og der er kun én meget kort bemærkning om minoriteter på de 47 sider.

I Irland, for at komme med et andet eksempel, oplever minoritetsgrupper diskrimination når de søger beskæftigelse og ligeledes under ansættelsen. Eksempler er underbeskæftigelse, arbejdsvilkår og ulige muligheder for forfremmelse. Asyl søgere har ikke ret til at arbejde, en situation, som NGOer og uafhængige undersøgelser viser, har en negativ indflydelse på integration og den personlige sundhed. Den irske NRP nævner kun immigranter to gange på 58 sider og

foranstaltninger med hensyn til minoriteter, i særdeleshed det Rejsende folk, beskrives ikke specifikt.

Ifølge ENAR, afspejler manglerne i de NRP en effektiv gennemførelse (mainstreaming) af disse problemer i de Integrerede Retningslinjer for Vækst og Jobs. Retningslinje Nr. 18 (til fremme af en livscyklus holdning til arbejde), taler indirekte om diskrimination: 'At bekæmpe diskrimination og fremme adgang til beskæftigelse for handikappede, og integrere immigranter og minoriteter er især vigtige'. Ikke desto mindre er omtalen af diskrimination kun to sætninger på 36 sider og ingen af de 24 retningslinjer fokuserer direkte på beskæftigelse eller arbejdsmarkedsdiskrimination. Det er derfor ikke forbavsende at de NRP manglede den politiske gennemførelse (mainstreaming), der er nødvendig for effektivt at tage fat på barriererne for immigranterne og minoritetsgruppernes deltagelse på arbejdsmarkedet.

Stefanie Ligorì
ENAR Ansvarlig for politiske anliggender

<http://www.enar-eu.org/en/>

kilde: EC

Fra Lissabon til Lissabon – og tilbage til Lissabon og til Social Indslusning

Det Europæiske Anti-fattigdoms Netværk/ Portugal (REAPN), er sammen med den portugisiske regering ved at organisere et arrangement, der bliver kaldt "Fra Lissabon til Lissabon". Arrangementets vigtigste øjeblik vil være ved et europæisk møde (den 9. og 10. marts), hvor forskellige eksperter inden for fattigdom og social udstødelse vil prøve på at fremkomme med forslag til at hjælpe det kommende portugisiske EU formandskab med at forstærke det sociale indslusnings element og den sociale indslusnings strategi i de nuværende og kommende EU dagsordener.

Seks år efter indførelsen af den såkaldte Lissabon Strategi, og ved at kigge tilbage på forpligtigelser og præstationer, ser virkeligheden sådan ud: 72 millioner mennesker i EU lider stadig under fattigdom og social udstødelse med kun en lille udsigt til væsentlige ændringer.

På denne baggrund fastlagde EAPN Portugal de alvorligste problemer som: det svage fremskridt med hensyn til at fremme social indslusning og den europæisk holdning til det; opmærksomhed og fokus på "Vækst og Jobs", som en forudsætning for at formindske fattigdom og social udstødelse, og tabet af prioritet på det sociale sammenhængs element i rammearbejdet af den reviderede Lissabon Strategi (2005); og debatten om social beskyttelse og fremtiden for den Europæiske Sociale Model, i rækkevidden af Unionens udvidelse og den Europæiske Strategi for Social Indslusning, som

er på "stand-by".

Resultatet af konferencen bliver præsenteret i næste udgave af Network News

Sérgio Aires & Jordi Estivill
Koordinator i initiativet "Fra Lissabon til Lissabon"

Se EAPN Portugal's website: <http://www.reapn.org/>

“Kombinations løn” og minimum løn i Tyskland – hvordan står det til

Reform af arbejdsmarkedet i 2005

Lovgivning på det sociale område blev ændret i Tyskland i januar 2005: Det tyske velfærdsbureau blev slået sammen med fonden til arbejdsløshedsunderstøttelse ved loven Hartz IV. Fra den tid af har arbejdsløse ret til at modtage fuld arbejdsløshedsstøtte i de første tolv måneder. Derefter ændres systemet og den arbejdsløse har kun ret til såkaldt “arbejdsløshedsunderstøttelse II”, der er det samme som socialhjælp. Som regel er denne støtte lavere end den arbejdsløshedsunderstøttelse man var berettiget til før reformen af arbejdsmarkedsloven i 2005.

Siden den tid har Tyskland haft et “kombinationsløn” system hvor en arbejdsløs skal acceptere ethvert job han bliver tilbudt, eller blive straffet. Dette har skabt rigeligt med kandidater til selv meget dårligt betalte jobs, men som så kan kombinere deres lave indkomst med arbejdsløshedsunderstøttelse. Da nogle af indtægterne bliver trukket fra når man udregner arbejdsløshedsunderstøttelsen, er den højeste kombinationsløn man kan få €uro 310 højere end nye-stil-arbejdsløshedsunderstøttelse for familier med børn, og €uro 280 højere for familier uden børn.

Omkring 3 millioner personer i arbejde kvalificerer sig teoretisk til denne ekstra understøttelse. I 2006 var der kun en tredjedel, der krævede dem. Men, man regner med at tallet stiger. For tiden er omkring 400 000 fuldtidsbeskæftigede modtagere af hjælp, men de fleste er fuldtids- eller lavt betalte arbejdere.

Et system under tryk

Men, regeringen er bekymret over denne tendens og de udgifter den medfører. Systemet har også sine begrænsninger, idet arbejderne ofte blot taget det job, der kvalificere dem til projektet.

Fagforeningerne er bekymrede for at arbejdsgiverne vil bruge kombinationslønningssprojektet til at trykke lønnen, fordi en arbejder på kombinationsløn, som får udbetalt €uro 100 mindre i løn, ofte kun

mister €uro 20 af det de kommer hjem med. Fagforeningerne siger at Loven Hartz IV, kombinationsløn anordningen er endnu en hindring for at forbedre lønningerne. De mener at en lovpligtig minimums løn er nødvendig for at stoppe det nedadgående løntryk og undgå social dumping.

“Indførelsen af en minimumsløn, der ikke begrænser de nuværende kombinationslønsordninger ville være en acceptabel løsning”

“En generel minimumsløn vil ikke klare sagerne alene”

Men, det ville være en stor fejltagelse fjerne den eksisterende kombinationsløn anordning til fordel for en generel minimumsløn, som, i den form der før er foreslået, ganske vist ville være nok til at forsørge et menneske, men absolut ikke en et eller to børns familie. Indførelsen af en minimumsløn uden kombinationsløn ville faktisk fordybe børnefattigdommen.

En mulig acceptabel løsning ville være at indføre minimumslønninger, som ikke begrænser den nuværende kombinationsløn anordning etableret under Arbejdsløshedsunderstøttelses Loven “Arbejdsløshedspenge II”. Kombinationsløn og minimumsløn er to hjørnestene i den arbejdsmarkedspolitik, der hjælper til med at undgå i-arbejde- fattigdom.

Dr Rudolf Martens
Den Fælles sociale velfærdsføderation –
general føderation

Den lovfæstede minimumsløn varierede fra en til elleve i EU i januar 2006

I januar 2006, havde atten af EUs 25 medlemsstater en national lovgivning omkring fastsættelsen af en minimumsløn. Østrig, Cypern, Danmark, Finland, Tyskland, Italien og Sverige har ikke en minimumsløn fastlagt ved national lovgivning og anvendelig overfor størstedelen af de fuldtids ansatte lønmodtagere i de enkelte af landene. (en anden form for minimumsløn eksisterer måske

for visse kategorier i landet, for eksempel i forhold til alder, fysisk eller mentalt handicap, eller selskabets økonomiske tilstand).

Ser man på minimum lønniveauet i euro, falder medlemsstaterne indenfor tre brede grupper. I Letland (129), Litauen (159), Slovakiet (183), Estland (192), Polen (234), Ungarn (247) og den Tjekkiske Republik (261), var minimumslønnen under 300 euro om måneden i januar 2006. Portugal (437), Slovenien (512), Malta (580), Spanien (631) og Grækenland (668) var i mellemgruppen, med minimumsløn mellem 400 og 700 euro per måned. I Frankrig (1 218), Belgien (1 234), UK (1 269), Holland (1 273), Irland (1 293) og Luxembourg (1 503) var minimumslønnen over 1 200 euro per måned.

Niveauforskellen er stor fra 129 euro om måneden i **Letland** til 1 503 euro om måneden i **Luxembourg**. Man bør også lægge mærke til at antallet af lønmodtagere, der får minimumsløn er meget forskellig i medlemsstaterne, idet den går fra mindre end 1% i **Spanien** til 18% i **Luxembourg**.

Disse tal er offentliggjort af Eurostat, det Europæiske Fællesskabs Statistiske Bureau

---

NYHEDER FRA BULGARIEN

EAPN Bulgarien: En blanding af succes'er og fiaskoer

Det Bulgarske Anti - Fattigdom Netværk var det første fra de nye medlemslande, der blev medlem af EAPN i 2003. vi har talt med Douhomir Minev, formand for EAPN Bulgarien.

E APN: Hvordan påvirkede den Bulgarske overgangsperiode de sociale NGO'ers arbejde?

Douhomir Minev: Bulgariens tredje sektor har udviklet sig ud fra den specifikke politiske, sociale og økonomiske kontekst. I løbet af den 17 årige overgangsperiode, har udviklingen fulgt trinnene i den offentlige indgriben.

Det første trin i overgangsperioden (op til år 2000) var domineret af mange udenlandske, for

størstedelen ikke - EU donor programmer, som resulterede i talløse isolerede projekter, intensive indre konflikter, lav netværkskapacitet, og et lavt niveau af civilsamfunds deltagelse i reformerne. Staten greb tingene an på en "laissez-faire" måde, mens liberaliseringer overlod borgerne til at sejle deres egen sø, og prøve på at klare den voksende usikkerhed.

I den anden periode (efter år 2000) var der en lille tilbagevending mod en "resocialisering" af NGOerne, der blandt andet gav sig udtryk i offentlig-privat partnerskab, en samfundsbaseret vej, forfremmelsen af NGOer til tjenesteydere, og begrænsninger af NGOernes rolle som lobbyister. Bestemmelserne peger mere og mere i retning af en centralisering af programmer, aktiv forfremmelse af de regeringsvenlige NGOer, med det resultat at NGOerne bliver adskilt med fortsatte dybe splittelser.

Alligevel har de sociale NGOer prøvet på at udvikle netværksarbejdet siden overgangsperiodens tidligste dage. Så langt tilbage som i 1998, prøvede fortalere for netværksarbejde aktivt at støtte kapacitetsbygning i landet ved at skabe forbindelse med EU NGOer og netværk. Fra år 2000, har de bulgarske repræsentanter været i stand til at deltage i EAPN Europas aktiviteter, og skabt den absolut nødvendige 'forandringens vind' fra Lissabon Dagsordenen og mulighederne for at blive kendt med- og overvåge EU praksis på stedet. Disse ting hjalp til med at sætte skub i processen til at få det EAPN Bulgarske Nationale Netværk etableret i år 2003.

Hvordan er EAPN Bulgarien sat sammen?

EAPN Bulgarien består af NGOer med fælles værdier: fattigdom i Bulgarien er både uacceptabel og upassende med vores voksende økonomi; politik skal sikre imod fattigdom og udstødelse; fattigdom og social udstødelse kan kun takles ved hjælp af aktiv deltagelse i beslutningsprocesserne. Netværks NGOer arbejder for og med forskellige sårbare grupper (børn, kvinder, etniske minoriteter, handicappede, mentalt syge, arbejdsløse, osv.) og er med i en række aktiviteter (lobbying, fremskaffe information, socialforsorg, forskning, etc.).

Netværket har opnået anerkendelse på forskellige områder. Vores repræsentanter er

med i arbejdet i overordnede nationale råd (Det Økonomiske og Sociale Råd, Rådet for Mental Sundhed, forskellige arbejdsgrupper i Ministeriet for Arbejde og Socialpolitik, etc.) og har været med til at udarbejde vigtige nationale dokumenter (JIM, National Handlingsplan mod Fattigdom og Social Udstødelse, et operationelt program om "Udvikling af de menneskelige ressourcer", osv.).

Hvilke udfordringer ligger der foran jer?

Til trods for den positive udvikling, står de sociale NGO'er i Bulgarien overfor enorme udfordringer i deres bestræbelser på at påvirke den nationale udvikling positivt og overføre europæiske færdigheder og visioner til national praksis.

EAPN Bulgariens bedrifter og svagheder afspejler de sociale NGO'ers udviklingstendens i et meget opdelt samfund, som er på et lavt niveau med hensyn til indslusning og offentlighedens medvirken. Det er meget vigtigt to igen at overveje den sociale dimension i nationalpolitikken, og øge de sociale NGO'ers medvirken i udviklingen, gennemførelsen og overvågningen af en virkelig vidtgående national anti-fattigdoms strategi.

Interview: A. Gueudet

EAPN Bulgarien fejrer EU medlemskabet

BULGARIEN I TAL

- **Befolkning (juli 2005):** 7,450,400 millioner

- **I fare-for-fattigdom (indkomst under 60% af den nationale middelindkomst) (2004):** 15% (Mænd: 13; Kvinder: 17; Børn: 22)
- **Total beskæftigelse (2005):** 55.8% (Mænd: 60; Kvinder: 51.7)
- **Arbejdsløshed (2005):** 10.1% (Mænd: 10.3; Kvinder: 9.8)
- **Ungdomsarbejdsløshed :** 22.3% (15-24 år gammel)
- **Folk, der lever i husstande uden arbejde (2006):** 11,6% af voksne (undtaget studerende) og 14.5% af børn

EU integration og fattigdom i Bulgarien

Landet er først lige blevet medlem af EU, men hvor stor er fattigdom og social udstødelse i Bulgarien?

Den 1. januar, 2007, kunne Bulgarien fejre sit medlemskab af EU. I omkring 17 år har integrationen i EU næsten været det eneste mål som det bulgarske samfund var enige om, bundet til håbene om forbedringer og udvikling. Landet har været igennem alvorlige økonomiske vanskeligheder i den økonomiske restrukturering, på grund af svage demokratiske institutioner, lavt statsborgerskabsniveau og et uregelmæssigt juridisk rammearbejde i overgangsperioden. Det medførte meget store sociale kriser, heriblandt et enormt fald i levestandarden (op til 70%), høj grad af fattigdom, arbejdsløshed, uligheder og emigration, et enormt pres på de sociale og økonomiske rettigheder, opsplittning og anti-solidaritet.

Fordrejet privatisering, og over liberalisering dominerede de første 10 år af overgangsperioden og medførte overflødige mennesker og midler, i stedet for fælles handlinger til gode for alle. Startet og finansieret af Verdensbanken, fulgte reformerne for sundhed og pensionssystemer, socialhjælp og uddannelser de samme linjer som ekskluderede store grupper mennesker.

Først i 2000-2002, da EU Indslusningsprocessen og Lissabon Dagsordenen begyndte at spille en rolle i det nationale landskab og give mere mening til socialpolitikken, ændrede det politiske værdisystems stilling sig i samfundet. Den officielle arbejdsløshedsprocent faldt fra 18% i 2002 til mindre end 10% i 2006.

I 2006 udgjorde den månedlige social pension omkring 32€, den månedlige minimumspension - 44€ og den månedlige minimumsløn – omkring 70€

Fattigdom og social udstødelse blev officielt anerkendt som et problem i det Fælles Memorandum om Social Indslusning (2004) og de Nationale Handlingsplaner. Tilpasningen til de europæiske processer var afspejlet i den Nationale Udviklingsplan (2005), idet den anerkendte at landet har det højeste fattigdomsniveau af de 27 medlemsstater (forskellen er 13 gange) og også har arbejdende fattige i de sårbare grupper. For øjeblikket er socialministeren ved at indføre et officielt fattigdoms kriterium, baseret på forbruget af basisvarer og tjenester.

Imidlertid er det nuværende Nationale Reform Program (2006-2009) - *mere vækst og jobs*, (under udvikling) igen et skridt tilbage. Idet det følger den *reviderede* Lissabon Dagsorden, nævnes fattigdom og social udstødelse næsten ikke, sætter kun minimale sociale mål og er grundlagt på den Internationale Valutafonds "nedadgående afsmittende virkning (trickle down)" måde at gribe tingene an på med en

endnu større liberalisering af tjenesteydelser af almen interesse. Generelt anses den reviderede Lissabon strategi for kun at koncentrere sig om økonomisk vækst og fokusere på arbejdsmarkeds foranstaltninger, der ofte blot drejer sig om finansiel støtte til virksomheder via regeringsbudgetter og EU midler.

I mellemtiden er BNP (bruttonational produkt) stadig vokset i Bulgarien siden 2002 (I gennemsnit med 4% årligt) og dette har ikke medført en stigning i basisindkomsterne: i juli 2006 var den månedlige socialpension omkring 32€, den månedlige minimumspension - 44€, den månedlige minimumsløn – omkring 70€ og den månedlige gennemsnitsløn – omkring 125€. For hele perioden, viser data om subjektiv fattigdom, at omkring 80% af befolkningen føler sig fattige, mens politikken bliver mere og mere fjern og ikke viser noget tegn på en klar vision om socialt acceptable udsigter.

Bulgarien har stærkt brug for en national anti-fattigdomsstrategi, til at kontrollere og formindske fattigdomsgeneratorerne og udstødesmekanismerne og et udviklet system af indikatorer til at kontrollere udviklingen. Det skulle give gennemsuelighed og være baseret på en høj grad af offentlig støtte i stedet for kapitalinteresser, heriblandt mål som samfundet er enige i med hensyn til brugen af Struktur Fondene.

Maria Jeliazkova
EAPN Bulgarien, medarbejder for de politiske områder

Network News ønsker at skabe debat om specifikke emner. De bragte meninger udtrykker ikke nødvendigvis EAPNs. Hvis du ønsker at kommentere indholdet i dette nummer, så send en e-mail til

Redaktør: Fintan Farrell
Ansvarlig for udgivelsen: Audrey Gueudet

EAPN, rue du Congrès, 37-41 (Box 2) – B-1000 Brussels
Tel. +32 2 230 44 55 – Fax: +32 2 230 97 33 – Email: team@eapn.skynet.be – Website: www.eapn.org

Med støtte fra den Europæiske Kommission